

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 stycznia 2016 roku w sprawie z powództwa (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. przeciwko I. Ł. o zapłatę kwoty 30.452,26 zł, Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi zasądził od I. Ł. na rzecz (...) 1 Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny w W. kwotę 30.452,26 zł wraz z ustawowymi odsetkami w rozumieniu art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku za okres od dnia 31 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. za okres od 1 stycznia 2016 r. do dnia uprawomocnienia się wyroku oraz kwotę 2.781 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W pkt. 2 wyroku należność zasądzoną w punkcie 1 wyroku Sąd rozłożył na miesięczne raty płatne po 800 zł, płatne do dnia 15-go każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego po tym, w którym wyrok się uprawomocnił – z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od każdego uchybionego terminu płatności poszczególnych rat.

Apelację od powyższego wyroku wniosła strona pozwana, zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt. 2 rozkładającego należność zasądzoną w pkt. 1 wyroku na miesięczne raty płatne po 800. Zaskarżonemu wyrokowi pozwana zarzuciła naruszenie art. 320 k.p.c. poprzez niezasadne przyjęcie, iż szczególnie uzasadniony wypadek umożliwia rozłożenie należności z punktu 1 wyroku na miesięczne raty po 800 zł, tj. zgodnie ze stanowiskiem powoda, a nie po 200 zł zgodnie z wnioskiem pozwanej. Tym samym wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części – w zakresie punktu 2, poprzez rozłożenie należności zasądzonej w pkt. 1 wyroku na miesięczne raty płatne po 200 zł, poczynając od miesiąca następnego po tym, w którym wyrok się uprawomocnił.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości oraz zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest zasadna, aczkolwiek z innych przyczyn, niż te, które podniosła strona pozwana.

Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne, jak również ocenę prawną przedstawioną przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia.

W szczególności Sąd Rejonowy trafnie uznał, iż w okolicznościach rozpoznawanej sprawy brak było podstaw do rozłożenia zasądzonej w wyroku kwoty na raty w wysokości wskazanej przez pozwaną. Jedyne zarzut apelacji okazał się więc nieuzasadniony.

W tym miejscu zachodzi potrzeba podkreślenia wyjątkowego charakteru ustanowionej w art. 320 k.p.c. instytucji rozłożenia na raty zasądzonego świadczenia, czego konsekwencją jest możliwość stosowania jej w razie zaistnienia szczególnie uzasadnionych wypadków. Sytuacja taka zachodzi wtedy, gdy w chwili wyrokowania są podstawy do przyjęcia, że ze względu na sytuację majątkową dłużnika wyrok zasądający całe świadczenie stanowiłby tytuł egzekucyjny bez szans na realizację. Założeniem komentowanego przepisu jest więc uczynienie postępowania wykonawczego (egzekucji) realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną i finansową dłużnika. W świetle powyższego Sąd pierwszej instancji nie był zobligowany do rozłożenia na raty zasądzonego wyrokiem świadczenia, ani do przeprowadzania postępowania dowodowego w tym zakresie, a jedynie do oceny materiału dowodowego, który został uzyskany podczas postępowania sądowego. Rzeczą pozwanego jest zatem wykazanie istnienia tych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 kwietnia 2014 r. V CSK 302/13). Wskazać należy przy tym i to, że rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty jest racjonalne, gdy dłużnik wykaże, że dysponować będzie środkami umożliwiającymi wykonanie tak zmodyfikowanego obowiązku w sposób odczuwalny ekonomicznie przez wierzyciela. Jeśli okoliczności sprawy nie wskazują na istnienie po stronie dłużnika woli dobrowolnej spłaty zadłużenia na rzecz wierzyciela,

a jedynie na chęć odłożenia w czasie konieczności uregulowania zobowiązań, uznać należy, iż nie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zgłoszonego przez skarżącą wniosku o rozłożenie na raty zasądzonego świadczenia nie nosi cech dowolności oraz odnosi się do sytuacji majątkowej obu stron. Słusznie Sąd Rejonowy wskazał, że skarżąca nie przedstawiła żadnych dowodów uzasadniających rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty w wysokości wskazanej przez pozwaną. Skarżąca poza samym zgłoszeniem wniosku o rozłożeniu świadczenia na raty w wysokości 200 złotych nie przedstawiła żadnych konkretnych okoliczności ani dowodów pozwalających na ocenę jej sytuacji majątkowej przemawiających za uwzględnieniem jej wniosku. Skarżąca nie podjęła minimalnej inicjatywy dowodowej w tym zakresie, nie skorzystała zresztą z takiej możliwości podczas rozprawy w postępowaniu przed Sądem Rejonowym i nie stawiała się osobiście na wyznaczonym w tym celu terminie. Działający zaś w jej imieniu pełnomocnik profesjonalny nie podjął żadnych czynności skutkujących uwzględnieniem wniosku strony. Skarżąca jak i jej pełnomocnik nie wskazali na okoliczności przemawiające za uwzględnieniem wniosku o rozłożenie na raty we wskazanej wysokości. Wysoki poziom ogólności jaki cechuje wywiedzioną apelację nie pozwala z kolei dopatrzeć się w sprawie wypadku szczególnego, uzasadniającego zastosowanie art. 320 k.p.c., który stanowiłby podstawę do ustalenia raty na poziomie 200 zł. Skarżąca nie wskazała bowiem jakichkolwiek przesłanek mogących dać podstawy do przyjęcia, że nie jest w stanie zapłacić dochodzonej należności w ratach zaproponowanych przez stronę powodową. Słusznie podkreślił Sąd Rejonowy, że to na pozwanej spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, a Sąd rozpoznający sprawę nie jest władny w tym wyręczyć strony, w szczególności reprezentowanej przez fachowego pełnomocnika. W tych okolicznościach rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty w wysokości, na którą zgodę wyraził powód było prawidłowe.

Można zatem jedynie domyślać się, że w przekonaniu skarżącej za rozłożeniem świadczenia na raty w określonej wysokości przemawia niemożność finansowego przygotowania się do spłaty długu, nie daje to jednakże podstaw do oceny jej rzeczywistej sytuacji, ani stwierdzenia jakie konkretnie okoliczności realnie wyłączają możliwość pozyskania przez nią środków w wyznaczonym terminie. W tej sytuacji jedynie w gestii wierzyciela pozostaje decyzja co do ewentualnego umożliwienia pozwanej ratalnego spłacania należnego mu świadczenia w wysokości wskazanej przez pozwaną i ewentualnego zawarcia porozumienia dotyczącego spłaty długu po uprawomocnieniu się wyroku.

Niezależnie od podniesionego w apelacji zarzutu w tym przedmiocie, Sąd Okręgowy stwierdza, że wykonanie zaskarżonego wyroku w takim brzmieniu jak dotychczas wiązałoby się z trudnościami. Wskazać bowiem należy, że rozłożenie zasądzonego przez Sąd I instancji w pkt. 1 wyroku świadczenia w kwocie 30.452,26 zł na równe miesięczne raty w wysokości po 800 zł jest nieprawidłowe albowiem nie odpowiada wartości zasądzonego świadczenia głównego, a zatem orzeczenie to nie nadawało się do wykonania i jako takie nie mogło się ostać.

Zaskarżony wyrok podlegał zatem zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. i należność zasądzoną w pkt. 1 wyroku rozłożył na 38 miesięcznych rat, z których pierwsza wynosić będzie 852,26 zł, a każda następna po 800 zł, w pozostałym zaś zakresie apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i zasądzono od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym ustaloną na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015.1804).